

Údarás Craolacháin na hÉireann

An Cód maidir le Cumarsáidí Tráchtála do Leanaí

Treoirnótaí & Treoir shonrach maidir le suíomh táirgí agus cumarsáidí tráchtála ar son bia (ar a n-áirítear bia HFSS)

Is é cuspóir an doiciméid seo treoir (agus treoir shonrach i gcás suíomh táirgí agus bia agus seirbhísí HFSS) a thabhairt i dtaca leis na rialacha atá sa Chód maidir le Cumarsáidí Tráchtála do Leanaí. Ní ráiteas cuimsitheach ná údarásach dlí an doiciméad seo. Cé is moite den treoir shonrach i dtaca leis na rialacha i dtaobh suíomh táirgí agus bia HFSS, ní bhaineann ceangal dlí leis na nótaí seo; tá siad á gcur ar fáil ar mhaithe le cúnamh a thabhairt do chraoltóirí, d'fhógróirí agus don phobal i gcoitinne agus iad ag iarraidh an Cód a thuiscint agus a chur i bhfeidhm.

Ní bheidh freagracht ná dlíteanas ar bith ar Údarás Craolacháin na hÉireann maidir le treoir/treoir shonrach ar bith a thabharfar, agus beidh de cheart aige athbhreithniú a dhéanamh ar threoir/treoir shonrach ar bith a thabharfar. Ba cheart do chraoltóirí, mar chuid de na nósanna imeachta inmheánacha atá acu féin i dtaca le himréiteach cóipe, a n-athbhreithniú neamhspleách féin a dhéanamh tar éis dóibh comhairle a ghlacadh agus a gcuid fiosruithe/taighde féin a chur i gcrích. Níl sé á mhaíomh go bhfuil na forálacha ábhartha go léir den Chód á míniú sa doiciméad seo ná go dtugtar ann liosta cuimsitheach de na bealaí a bhféadfaí na forálacha sin a chur i bhfeidhm. Is doiciméad orgánach é seo agus cuirfear leis ó thráth go chéile de réir mar is gá.

Féadfar tuairimí i leith na dtreoirnótaí a sheoladh tríd an ríomhphost chuig info@bai.ie nó tríd an bpost chuig:

**Treoirnótaí,
Údarás Craolacháin na hÉireann,
2-5 Plás Warrington, Baile Átha Cliath 2.**

Réamhrá.....	3
1. Cuspóirí	5
2. Sainmhínithe.....	6
3. Sceidealú	9
4. Comhlíonadh agus Measúnú.....	111
5. Luachanna Sóisialta	11
6. Easpa Taithí agus Saontacht	12
7. Brú Míchuí	155
8. Cosaint Speisialta do Leanaí	16
9. Sábháilteacht Ghinearálta	17
10. Foréigean.....	18
11. Réim Bia agus Cothú.....	188
12. Freagracht Tuismitheoirí.....	255
14. Fógraíocht do Leanaí, Urraíocht do Leanaí agus Suíomh Táirgí do Leanaí.....	266
15. Toirmisc agus Srianta	277
Aguisíní	

Réamhrá

Foráiltear in Alt 42 den Acht Craolacháin, 2009 mar seo a leanas:

(1) Déanfaidh an tÚdarás, de réir an ailt seo, cód nó cóid lena rialófar caighdeáin agus cleachtais (“cóid craolacháin”) a bheidh le comhlíonadh ag craoltóirí a ullmhú agus, ó am go ham de réir riachtanas na hócáide, a athmheas.

(2) Déanfar a fhoráil le cóid chraolacháin—

(g) maidir le fógraíocht, bunábhar teilishiopadóireachta, urraíocht agus cineálacha eile cuir chun cinn tráchtála a úsáidtear in aon seirbhís craolacháin, go háirithe fógraíocht agus gníomhaíochtaí eile den sórt sin a bhaineann le nithe ar dóigh dóibh a bheith ina ndíol suime do leanaí go díreach nó go neamhdhíreach, go ndéanfaidh siad leasanna leanaí a chosaint ag féachaint go háirithe do leasanna leanaí i gcoitinne ó thaobh sláinte an phobail de.

D’ullmhaigh Údarás Craolacháin na hÉireann an Cóid maidir le Cumarsáidí Tráchtála do Leanáí (“an Cóid”) i gcomhréir lena chuid oibleagáidí reachtúla.

Scóip

Beidh feidhm ag an gCód go sainsiúil maidir le cumarsáidí tráchtála a chuireann táirgí, seirbhísí nó gníomhaíochtaí chun cinn a meastar go mbeadh spéis faoi leith ag leanaí iontu agus/nó a chraoltar le linn cláir do leanaí agus idir cláir do leanaí i.e. cumarsáidí tráchtála do leanaí.

Dlínse

Ní mór do chraoltóirí laistigh de dhlínse Phoblacht na hÉireann forálacha an Chóid a chomhlíonadh. Ní bheidh feidhm ag an gCód maidir le seirbhísí eile a fhaightear go coitianta sa Stát seo ach atá ceadúnaithe sa Ríocht Aontaithe nó i ndlínsí eile.

Gearáin

Féadfaidh aon duine den lucht féachana / éisteachta gearán a dhéanamh má tá sé/sí míshásta leis an gcaoi a bhfuil an Cóid seo á chomhlíonadh ag craoltóir. Tá tuilleadh eolais faoin bpróiseas gearán le fáil ach cíoradh a dhéanamh ar www.bai.ie nó glaoch a chur ar 01 6441200.

Treoir

Tugtar tuilleadh eolais maidir leis an gCód seo sna Treoirnótaí atá le fáil ar **www.bai.ie**. Ní sholáthraíonn an tÚdarás seirbhís imréitigh cóipe do chraoltóirí, d'fhógróirí ná don phobal i gcoitinne.

Treoir

Moltar do chraoltóirí meicníochtaí inmheánacha cuí a thabhairt isteach chun deimhin a dhéanamh de go gcomhlíontar an Cód. Cé go bhfuil moltaí ina thaobh sin sa doiciméad seo, is iad na craoltóirí féin is fearr a thuigeann na meicníochtaí is oiriúnaí dá seirbhís féin agus do lucht éisteachta / féachana na seirbhíse sin. Bíodh a fhios ag craoltóirí go mbeidh feidhm freisin ag an gCód maidir le Cumarsáidí Tráchtála Ginearálta, i gcúinsí ábhartha, i dtaca le cumarsáidí tráchtála a chraoltar ar a gcuid seirbhísí raidió agus teilifíse.

Tabharfaidh an BAI, nuair a iarrfar air é, treoir ghinearálta i dtaobh fhorálacha an Chóid seo. Mar sin féin, ní thugann an BAI treoir shonrach do chraoltóirí ach amháin i leith cumarsáidí tráchtála neamhghnácha. Ní tharlóidh sé sin ach amháin i gcás go gcuirfeadh script den chumarsáid tráchtála in éineacht leis an iarratas ar threoir shonrach. Ar mhaithe leis an tsoiléireacht, beidh na treoirlínte seo a leanas i bhfeidhm:

- Iarratais ar chomhairle ó chraoltóirí, ní mór iad a sheoladh chuig an BAI i scríbhinn nó tríd an ríomhphost; ní mór an téacs iomlán a chur leis an iarratas agus closchóip/físchóip den chumarsáid tráchtála, má bhaineann sé sin le hábhar.*
- Ba cheart go leagfaí amach go soiléir san aighneacht an t-alt nó na hailt den Chód atá ábhartha, dar leis an gcraoltóir, mar aon leis an gceist shonrach a bhfuil tuairim á hiarraidh ag an gcraoltóir ina taobh. Ní thabharfar aon aird ar iarratais a gheofar nach mbeidh téacs ná nóta tráchtála iontu.*
- Tuigeann an BAI na scálaí ama gearra a mbíonn craoltóirí ag feidhmiú faoina réir agus féachfaidh sé le freagra tosaigh a thabhairt ar an iarratas gan mhoill. Ach ní mór do na craoltóirí a thuiscint go bhféadfadh suas le dhá lá oibre nó níos faide a bheith i gceist más gá machnamh mion a dhéanamh ar an gceist nó i gcás gur gá tuilleadh eolais a lorg. Cuirfeadh mhoill ar an bpróiseas sa chás nach gcuirfeadh script ná nóta tráchtála ar fáil.*
- I ndiaidh dó a bhreithniú a dhéanamh ar an script agus ar an nóta tráchtála, tabharfaidh an BAI treoir i dtaobh na ceiste. I gcásanna áirithe, iarrfar ar pháirtithe leasmhara an dara haighneacht a dhéanamh taobh istigh de sheal ama aontaithe. Sna cásanna sin, tabharfaidh an BAI a thuairim dheiridh ar an ábhar tar éis dó a mhachnamh a dhéanamh ar aighneachtaí breise ar bith a bheidh faighte aige.*
- I gcásanna áirithe, iarrfar ar chraoltóirí gan an chumarsáid atá i gceist a chraoladh.*

- *Is é an taithí atá ag an BAI go gcuireann craoltóirí iarratais ar threoir faoina bhráid cé go bhfuil an t-eolas cuí le fáil, in a lán cásanna, sna Treoirnótaí a ghabhann leis an gCód. Dá bhrí sin, ba cheart do chraoltóirí an t-alt cuí de na Treoirnótaí a léamh go cúramach sula gcuirfidh siad aon iarratas ar threoir faoi bhráid an BAI.*
- *Meabhraítear do chraoltóirí gur fúthu féin atá sé, i mbunáite mór na gcásanna, cinneadh a dhéanamh i dtaobh an chumarsáid tráchtála a chraoladh nó gan é a chraoladh. Dá réir sin, ní ghlacfaidh an BAI dlíteanas ar bith as aon chinneadh (ná as iarmhairtí a éiríonn as cinneadh) a dhéanann craoltóirí craoladh cumarsáide tráchtála a chur siar go dtí go bhfaigheann siad treoir ón BAI.*

Tiocfaidh an Cód seo i bhfeidhm ar an 2 Meán Fómhair 2013.

1. Cuspóirí

Is iad cuspóirí an Chóid:

- Leanaí a chosaint ar chumarsáidí tráchtála atá míchuí agus/nó díobhálach;
- An tsoghabháiltacht ar leith a bhaineann le leanaí a aithint agus deimhin a dhéanamh de nach dtagann cumarsáidí tráchtála i dtír ar an tsoghabháiltacht sin;
- Deimhin a dhéanamh de go bhfuil cumarsáidí tráchtála cothrom agus go gcuireann siad an táirge nó an tseirbhís atá á cur chun cinn i láthair ionas gur féidir le leanaí brí a bhaint as/aisti gan stró agus ionas nach mbíonn na leanaí ag súil le nithe míréalaíocha ón táirge nó ón tseirbhís atá á cur chun cinn, ó thaobh chumas nó thréithe an táirge nó na seirbhíse de, agus;
- Treoirínte atá glan soiléir a chur ar fáil do chraoltóirí, fógróirí, tuismitheoirí, caomhnóirí agus leanaí maidir leis na caighdeáin atá le bheith i bhfeidhm i gcás cumarsáidí tráchtála ar sheirbhísí craolacháin na hÉireann.

2. Sainmhíithe

Treoir

Cuid dhílis den Chód seo agus d'aon chód nó tacar rialacha is ea comhthuiscint ar na téarmaí a úsáidtear sa chód sin. Dá bhrí sin, tá sainmhíithe sa Chód ar na cineálacha cumarsáidí tráchtála a thagann faoi réim an Chóid. Ach amháin i gcásanna ina dtugtar sainmhíniú, na téarmaí a úsáidtear sa Chód, is é an bhrí ba chóir a bhaint astu an ghnáthbhrí nádúrtha choiteann atá leo agus/nó an bhrí atá leo i gcomhthéacs craolacháin.

- (a) Ciallaíonn **Leanbh** aon duine faoi bhun 18 bliana d'aois agus ba chóir tagairtí do **Leanaí** a fhorléiriú dá réir.

Aithnítear sa Chód an prionsabal go mbíonn leibhéil éagsúla chosanta de dhíth ar leanaí d'aoiseanna éagsúla. Chun feidhm phraiticiúil a thabhairt don phrionsabal seo, leagtar síos sa Chód prionsabail ghinearálta a bhfuil feidhm acu i leith cumarsáidí tráchtála do leanaí; leagtar síos freisin ann roinnt cosaintí a bhaineann le leanaí faoi bhun 6 bliana d'aois, leanaí faoi bhun 13 bliana d'aois, agus leanaí faoi bhun 15 bliana d'aois. Tá na forálacha a bhaineann le gach aon cheann de na haoisghrúpaí seo marcáilte go soiléir.

Treoir

Mar shampla, nuair a léirítear go bhfuil feidhm ag riail i leith leanaí faoi bhun 15 bliana d'aois (F/15), beidh feidhm ag an riail sin maidir le haon chumarsáid tráchtála a chraoltar le linn clár ar leanaí faoi bhun 15 bliana formhór an lucht féachana agus/nó arb é an t-aoisghrúpa sin an sprioclucht féachana. Beidh feidhm ag an riail freisin i leith aon chumarsáid tráchtála ar son táirge nó seirbhísí a bhfuil spéis ar leith ag an aoisghrúpa sin ann/iontu, fiú más rud é nach gcráoltar an chumarsáid tráchtála le linn clár do leanaí.

- (b) Chun críche an Chóid seo, beidh na sainmhíithe ar na cineálacha cumarsáidí tráchtála seo a leanas, atá sa **Chód Cumarsáidí Tráchtála Ginearálta**, i bhfeidhm:-

- Fógraíocht;
- Urraíocht;
- Cumarsáidí Tráchtála Míthreoracha, Comparáideacha, Ceilte agus Fo-thairseachúla;
- Teilishiopadóireacht;
- Suíomh Táirgí ar an Teilifís
- Fógraíocht Fhíorúil, Idirghníomhach agus Scáileáin Roinnte

- (c) Ciallaíonn **Cumarsáidí Tráchtála** íomhánna a ngabhann fuaim leo nó nach ngabhann fuaim leo agus fógraí raidió atá deartha in aon turas ar mhaithe le cur chun cinn díreach nó indíreach na dtáirgí, na seirbhísí nó na híomhá atá ag eintiteas nádúrtha nó dlíthiúil a bhfuil gníomhaíocht gheilleagrach ar bun aige. Bíonn na híomhánna nó na fógraí raidió sin ag gabháil leis an gclár nó bíonn siad sa chlár féin ar scáth íocaíochta nó comaoin eile dá shórt nó ar mhaithe le féinphromóisean. Áirítear ar na cineálacha cumarsáid tráchtála atá ann, inter alia, fógraíocht, urraíocht, teilishiopadóireacht agus suíomh táirgí, ach ní áirítear orthu fógraí seirbhíse poiblí ná achainíocha ar mhaithe le carthanais a chraoltar saor in aisce.
- (d) Ciallaíonn **Cumarsáidí Tráchtála do Leanaí** cumarsáidí a dhéanann táirgí, seirbhísí, nó gníomhaíochtaí a chur chun cinn ar táirgí, seirbhísí, nó gníomhaíochtaí iad a meastar spéis ar leith a bheith ag leanaí iontu agus/nó a chraoltar le linn cláir do leanaí agus idir cláir do leanaí.

Treoir

Agus cinneadh á dhéanamh acu i dtaobh táirge nó seirbhís a bheith oiriúnach nó mí-oiriúnach do leanaí, moltar do chraoltóirí na nithe seo a leanas a bhreithniú, cás ar chás:-

- An táirge nó an tseirbhís atá á cur chun cinn, is táirge/seirbhís é nach mbeadh spéis ach ag leanaí ann i.e. rud nach mbeadh spéis ann ach ag daoine faoi bhun 18 mbliana e.g. bréagán de chuid Fisher Price, Babóga Barbie.*
- Sa chur chuige cruthaitheach, is léir go bhfuil an cur chun cinn dírithe ar leanaí, fiú amháin i gcásanna nach leanaí amháin a chuirfeadh spéis sa rud atá á chur chun cinn.*

Bíodh a fhios ag craoltóirí agus ag fógróirí go mbaineann an Cód le cumarsáidí ar son táirgí, seirbhísí, etc., a bhfuil spéis ar leith ag leanaí iontu agus a chraoltar le linn cláir do leanaí, ach go bhfuil feidhm ag an gCód freisin i leith cumarsáidí ar son táirgí, seirbhísí, etc., a bhfuil spéis ar leith ag leanaí iontu agus a chraoltar le linn cláir do dhaoine fásta.

- (e) Ciallaíonn **Fógraíocht do Leanaí, Urraíocht do Leanaí agus Suíomh Táirgí do Leanaí** fógraíocht, urraíocht agus suíomh táirgí (arna sainmhíniú sa Chód Cumarsáidí Tráchtála Ginearálta) a dhéanann táirgí, seirbhísí, nó gníomhaíochtaí a chur chun cinn ar táirgí, seirbhísí, nó gníomhaíochtaí iad a meastar spéis ar leith a bheith ag leanaí iontu agus/nó a chraoltar le linn cláir do leanaí agus idir cláir do leanaí.

- (f) Ciallaíonn **Cláir do Leanaí** cláir a dtagraítear ar an gcaoi sin dóibh go coitianta agus/nó a bhfuil os cionn 50% dá lucht féachana faoi bhun 18 mbliana d’aois. I gcás go rangáitear forálacha den Chód gur forálacha iad a bhfuil feidhm acu i leith leanaí faoi bhun 15 bliana, leanaí faoi bhun 13 bliana nó leanaí faoi bhun 6 bliana, beidh feidhm ag na forálacha sin i leith (i) cumarsáidí tráchtála atá dírithe ar na haoisghrúpaí sin, (ii) cumarsáidí tráchtála a chraoltar le linn cláir arb iad na haoisghrúpaí sin os cionn 50% dá lucht féachana.
- (g) Ciallaíonn **bia HFSS** an bia sin a meastar a lán saille, salainn nó siúcra a bheith ann i gcomhréir leis an tSamhail maidir le Cothaithe a Phróifiliú arna hullmhú ag an nGníomhaireacht um Chaighdeáin Bhia sa Ríocht Aontaithe – Samhail atá glactha ag an BAI.¹

Treoir

Tá treoir theicniúil maidir leis an gcaoi ar cheart bia a mheas chun críche an Chóid seo tugtha i ndoiciméad eile dar teideal ‘An tSamhail maidir le Cothaithe a Phróifiliú – Treoir Theicniúil’. Tá fáil ar an doiciméad sin ar shuíomh gréasáin an BAI www.bai.ie. Ionas nach mbeidh aon amhras ann, foláonn bia HFSS táirgí agus seirbhísí bia agus dí araon. In alt 11 den Chód, tugtar na rialacha sainiúla a bhaineann le bia HFSS a chur chun cinn do leanaí trí chumarsáidí tráchtála. Bíodh a fhios ag craoltóirí go bhfuil feidhm ag rialacha ginearálta an Chóid freisin i leith cumarsáidí tráchtála ar son na dtáirgí agus na seirbhísí sin. Tá díolúine ag táirgí cáise e.g. bloc de cháis chéadair, brie etc., agus ní chaithfear an tsamhail a úsáid chun marc a thabhairt dóibh. Cumarsáidí tráchtála ar son táirgí cáise, ní mór go gcomhlíonfaidís na rialacha maidir le Réim Bia agus Cothú atá leagtha amach in alt 11 (seachas na rialacha sin a bhfuil feidhm acu i leith bia HFSS) agus go gcomhlíonfaidís rialacha ginearálta an Chóid seo. Níl feidhm ag an díolúine sin i leith táirgí ar comhábhar iontu cáis e.g. píotsa, ceapaire.

- (h) Ciallaíonn **carachtair cláir** carachtair agus pearsantachtaí ó chláir do leanaí a bhfuil craoladh á dhéanamh faoi láthair orthu ar sheirbhísí dúchasacha agus atá á n-úsáid chun táirgí nó seirbhísí a chur chun cinn i gcumarsáidí tráchtála do leanaí. Sa chás seo ciallaíonn ‘faoi láthair’ cláir rialta atá le craoladh arís sa chéad séasúr craolacháin eile.

Treoir

Bíodh a fhios ag craoltóirí go bhfuil feidhm ag an sainmhíniú sin agus ag an riail i dtaobh carachtair cláir a úsáid, atá leagtha amach in alt 13, i leith carachtair cláir atá i gcláir arna léiriú in Éirinn agus go bhfuil feidhm acu freisin i dtaca le carachtair cláir a cheannaítear isteach agus a chraoltar.

¹ Tugtar léargas in Aguisín 2 ar an tSamhail maidir le Cothaithe a Phróifiliú agus ar an gcaoi ar cheart í a chur i bhfeidhm.

- (i) Ciallaíonn **carachtair cheadúnaithe** carachtair agus pearsantachtaí a bhfuil sé ceadúnaithe iad a léiriú i gcumarsáid tráchtála ach nach bhfuil aon bhaint dhíreach acu leis an táirge ná leis an tseirbhís atá á cur chun cinn. Áirítear le carachtair cheadúnaithe carachtair agus pearsantachtaí ó scannán, cluiche físeáin agus araile.

Treoir

Níl feidhm ag an sainmhíniú seo i leith carachtair bhranda i.e. carachtair a cruthaíodh i dtús aimsire ar mhaithe le margaíocht, cuir i gcás na carachtair a shamhlaítear le gránaigh bhricfeasta áirithe e.g. Tony an Tíogar, Snap, Crackle agus Pop. Ina dhiaidh sin féin, tá úsáid na gcarachtar sin rialaithe faoin gCód agus ní mór iad a úsáid ar bhealach freagrach i gcomhréir leis na rialacha maidir le Réim Bia agus Cothú agus le rialacha ginearálta an Chóid.

3. Sceidealú

Sainmhínítear clár do leanaí faoi threoir an chineáil cláir atá i gceist agus/nó faoi threoir phróifíl na ndaoine a bhreathnaíonn ar an gclár nó a éistean leis an gclár i.e. cláir a bhfuil lucht féachana/éisteachta acu ar daoine faoi bhun 18 mbliana d'aois 50% díobh. Nuair atá cumarsáidí tráchtála á sceidealú acu, ní mór go gcomhlíonfadh craoltóirí na treoirlínte atá eisithe ag an BAI agus a ndéantar nuashonrú orthu ó thráth go chéile.

Treoir

Sainmhínítear clár do leanaí faoi threoir phróifíl na ndaoine a bhreathnaíonn ar an gclár nó a éistean leis an gclár. Ciallaíonn clár do leanaí, dá bhrí sin, clár a dtagraítear ar an gcaoi sin dó go coitianta agus/nó clár a bhfuil os cionn 50% dá lucht féachana faoi bhun 18 mbliana d'aois. Agus cinneadh á dhéanamh acu an clár do leanaí an clár atá i gceist, ba chóir do na craoltóirí, i gcás cláir atá ar siúl ar feadh tréimhse fhada, meán na bhfigiúirí lucht féachana/éisteachta a ghlacadh agus an meán sin a bheith bunaithe ar thréimhse réasúnach.

D'fhéadfadh cúinsí eisceachtúla a bheith ann ina bhféadfadh gnáthchláir, nach rangáítear de ghnáth mar chláir do leanaí, lucht féachana a tharraingt chucu féin agus os cionn 50% den lucht féachana sin ina leanaí. Ba cheart go mbeadh coinne ag craoltóirí le cásanna den chineál sin i bhfianaise lánas an chláir, stair an chláir, an tionchar atá le bheith ag snáithe scéil atá ar na bacáin nó aoi-charachtair a d'fhéadfadh lucht féachana a mhealladh ionas gur leanaí a bheadh i mbreis is 50% den lucht féachana sin, agus ba chóir do na craoltóirí forálacha an Chóid a chur i bhfeidhm dá réir.

Beidh próifíliú lucht féachana ar an modh is tábhachtaí a bheidh ag craoltóirí chun forálacha an Chóid a chur i bhfeidhm. Mar sin féin, i gcás cláir aonuaire nó gearrshraitheanna, tá an baol ann nach mbeidh craoltóirí in ann i gcónaí próifíl an lucht féachana a thuar. Sna cásanna sin, ba chóir do na craoltóirí comhairle a ghlacadh ó na treoirlínte seo thíos maidir le sceidealú tascach.

Is tráthanna táscacha iad sin – na tráthanna is minice a bhféachann aoisghrúpaí ar leith ar an teilifís.

Agus cumarsáidí tráchtála á sceidealú acu agus oiriúnacht na gcumarsáidí tráchtála sin á meas, iarrtar ar chraoltóirí leas a bhaint as na treoirlínte sin i bhfianaise an aoisghrúpa a cheaptar a bheidh ag féachaint ar an teilifís an tráth sin.

Treoirlínte maidir le sceidealú táscach

Nuair nach féidir próifíliú lucht féachana a dhéanamh, ba chóir do chraoltóirí na treoirlínte seo a leanas a úsáid:

- Má mheasann craoltóirí, agus a mbreithiúnas réasúnach á úsáid acu, go bhfuil cumarsáid tráchtála áirithe mí-oiriúnach do leanaí faoi bhun 6 bliana d'aois, ag féachaint go háirithe d'fhorálacha an Chóid seo, ansin níor cheart an chumarsáid tráchtála sin a chraoladh i rith cláir do leanaí ná idir cláir do leanaí atá dírithe ar an aoisghrúpa sin.*
- Má mheasann craoltóirí, agus a mbreithiúnas réasúnach á úsáid acu, go bhfuil cumarsáid tráchtála áirithe mí-oiriúnach do leanaí faoi bhun 13 bliana d'aois, ag féachaint go háirithe d'fhorálacha an Chóid seo, ansin níor cheart an chumarsáid tráchtála sin a chraoladh i rith cláir do leanaí ná idir cláir do leanaí atá dírithe ar an aoisghrúpa sin.*
- Má mheasann craoltóirí, agus a mbreithiúnas réasúnach á úsáid acu, go bhfuil cumarsáid tráchtála áirithe mí-oiriúnach do leanaí faoi bhun 15 bliana d'aois nó gur dóigh go gcuirfeadh sé leanaí faoi bhun 15 bliana trína chéile, ag féachaint go háirithe d'fhorálacha an Chóid seo, ansin is tar éis 9pm ba chóir an chumarsáid tráchtála sin a chraoladh.*
- Má mheasann craoltóirí, agus a mbreithiúnas réasúnach á úsáid acu, go bhfuil i gcumarsáid tráchtála áirithe ábhar de chineál gnéasach nó foréigneach nach bhfuil oiriúnach do leanaí faoi bhun 18 bliana d'aois, ag féachaint go háirithe d'fhorálacha an Chóid seo, ansin ní mór cuimhneamh ar shrian a chur ar chraoladh na cumarsáide tráchtála sin go dtí tar éis 11pm.*

Is ar chraoltóirí teilifíse seachas ar chraoltóirí raidió is mó atá tionchar ag an gCód seo de bhrí gur mó i bhfad an tóir a bhíonn ag leanaí ar an teilifís ná ar an raidió agus de bhrí gur ábhar atá dírithe ar dhaoine fásta a bhíonn in a lán den mhéid a chraoltar ar an raidió. Mar sin féin, tá feidhm ag an gCód i leith craoltóirí raidió freisin. Cé go bhfuil teacht ag craoltóirí raidió ar thorthaí JNLR, níl teacht faoi láthair acu ar an bpróifíliú lucht féachana atá ar fáil do chraoltóirí teilifíse faoi láthair. Sa chomhthéacs sin, ba chóir do chraoltóirí raidió, ar a laghad, deimhin a dhéanamh de go mbíonn an Cód á chomhlíonadh ag cumarsáidí tráchtála a bhfuil spéis ar leith ag leanaí iontu agus ag cumarsáidí a chraoltar le linn cláir do leanaí, mar a thugtar go coitianta orthu. Ba chóir do chraoltóirí raidió aon eolas breise a thagann faoina mbráid faoin lucht éisteachta a chíoradh d'honn cinneadh a dhéanamh i dtaobh an dtagann nó nach dtagann cumarsáid tráchtála faoi réim an Chóid seo.

4. Comhlíonadh agus Measúnú

1. Ní mór do chraoltóirí forálacha an Chóid a chomhlíonadh.
2. Déanfar cumarsáidí tráchtála do leanaí a bhreithniú ina n-iomláine agus i gcomhthéacs i gcomparáid leis na forálacha atá sa Chód seo. Beidh na tosca comhthéacsúla seo a leanas i bhfeidhm:-
 - Am a chraolta;
 - An cineál cláir;
 - An cineál cainéil/seirbhíse;
 - Nádúr an táirge nó na seirbhíse;
 - Sprioclucht féachana/éisteachta an táirge nó na seirbhíse;
 - Próifíl dhóchúil an lucht féachana/éisteachta atá ag breathnú ar an gclár nó ag éisteacht leis.
3. Comhlíonfaidh craoltóirí an Cód ó thaobh ábhair agus brí de.

Treoir

Ba cheart do chraoltóirí forálacha uile an Chóid seo a thabhairt dá n-aire, mar go bhféadfadh dualgas a bheith ar chumarsáidí tráchtála foráil infheidhmithe amháin nó níos mó a chomhlíonadh. Mar shampla, déileáiltear in Alt 11 le Réim Bia agus Cothú, ach beidh ar chumarsáidí den chineál sin a bhaineann leis sin rialacha go leor eile sa Chód a chomhlíonadh fosta – beidh sé sin ag brath ar na tréithe sainiúla a bhaineann leis an gcur chun cinn atá i gceist.

5. Luachanna Sóisialta

1. Ní dhéanfaidh cumarsáidí tráchtála do leanaí dochar morálta, meabhrach ná fisiciúil do leanaí.
2. Ní léireodh cumarsáidí tráchtála do leanaí réimse luachanna a thagann salach ar chaighdeán mhorálta agus eiticiúla agus ar ilchineálacht shoचाई chomhaimseartha na hÉireann. Léireoidh siad meas ar dhíon an duine agus ní dhéanfaidh siad idirdhealú ó thaobh inscne, stádas pósta, stádas teaghlaigh, claonadh gnéasach, reiligiún, aois, míchumas, cine nó comhaltas den Lucht Siúil. Ní bheidh said maslach do dhearcadh reiligiúnach nó polaitiúil ná ní spreagfaidh siad iompar a dhéanfaidh díobháil don timpeallacht.

Beidh meas ar phrionsabal an chomhionannais agus seachnóidh siad steiréitíopaí inscne agus dúshaothrú nó díspeagadh a dhéanamh ar fhir, ar mhná nó ar leanaí. **F/18**

3. Ach amháin i gcás go gcuirtear a mhalairt in iúl, ní mór do chumarsáidí tráchtála do leanaí a thagann faoi réim an Chóid seo Ailt 3.1, 3.2, agus 3.3 den Chód Ginearálta maidir le Cumarsáidí Tráchtála a chomhlíonadh. **F/18**

Treoir

Moltar do chraoltóirí na treoirnótaí a ghabhann leis an gCód maidir le Cumarsáidí Tráchtála Ginearálta a léamh d'fhonn tuilleadh eolais a fháil i dtaobh cheanglais na rialach seo. Tugtar aghaidh sa treoir seo ar phrionsabail Chosaint an Duine Aonair agus na Sochaí (Alt 3.1), Déistin, Díobháil agus Dínit an Duine (Alt 3.2), agus Follasacht (Alt 3.3). Tá na rialacha seo sa Chód Ginearálta le feidhmiú freisin i leith na gcumarsáidí tráchtála atá cuimsithe sa Chód do Leanaí; tá sé sin amhlaidh ar mhaithe le feidhmiú rialta na rialacha i leith na gcumarsáidí tráchtála trí chéile.

6. Easpa Taithí agus Saontacht

1. Ní dhéanfaidh cumarsáidí tráchtála do leanaí buntáiste de shaontacht nádúrtha ná den bhraistint dílseachta atá ag leanaí. Ní dhéanfar, trí leid, trí fhaillí, trí dhébhriocht ná trí mhaíomh áibhéalach, míthreoir ná dallamullóg a chur ar leanaí, ná ní bhainfead mí-úsáid as muinín nó easpa eolais na leanaí. Ní bhainfead mí-úsáid as an eagla ná, gan údar fóna a bheith leis, ní bhainfead úsáid as eagla. **F/18**

Cur i Láthair Fíriciúil

Déanfaidh cumarsáidí tráchtála do leanaí an méid seo a leanas:

2. Taispeánfaidh siad go soiléir cé na páirteanna, na píosaí nó na gabhálaí atá san áireamh mar chuid den táirge nó den tseirbhís agus déanfaidh siad idirdhealú idir iad sin agus na cinn nach féidir iad a fháil ach amháin ar chostas breise. **F/18**
3. Cinnteoidh siad go mbíonn teachtaireachtaí ar an scáileáin agus 'cló beag' soiléir, simplí agus soléite agus go bhfanann siad ar an scáileán fada go leor. **F/15**

Treoir

Ní hé cleachtas reatha an BAI é caighdeán a leagan síos i leith shuíomh nó mhéid na línte lipéid nó aon eolas eile ar cuid iad/é de na cumarsáidí tráchtála ar an raidió nó an teilifís. Mar sin féin, moltar do chraoltóirí treoirlínte inmheánacha a ullmhú a bheidh oiriúnach chun cuspóir na rialach seo a chomhlíonadh. Fógráin a bheidh léirithe ag áisíneachtaí, táthar ag súil leis go mbeidh siad i gcomhréir leis na treoirlínte inmheánacha a bheidh ullmhaithe.

De thoradh treoirlínte inmheánacha a bheith ullmhaithe, cuideofar le feidhmiú rialta na gcaighdeán is gá chun géilliúlacht a chinntiú agus taispeánfar freisin go bhfuil na craoltóirí dílis do cheanglais na rialach seo i gcomhthéacs aon mheasúnú a bheidh le déanamh ag an BAI ar chomhlíonadh.

Beidh de cheart ag an BAI i gcónaí ceanglais shainiúla a thabhairt isteach i dtaobh faisnéis ar an scáileán a chur i láthair go fíriciúil más rud é go dtagann sé ar an tuairim nach bhfuil na bearta atá á bhfeidhmiú ag craoltóirí i gcomhréir le ceanglais an Chóid.

4. Tabharfaidh siad tuiscint do leanaí ar mhéid iarmhír an táirge. **F/15**
5. Taispeánfaidh siad go soiléir nuair atá gá le ceallraí leis an táirge a chur ag obair agus an gcuirtear iad sin ar fáil in éineacht leis an táirge nó nach ndéantar. **F/15**
6. Léireoidh siad go soiléir nuair is gá táirge a chur le chéile agus an leibhéal aoise atá de dhíth go hiondúil chun an táirge a chur le chéile. **F/15**
7. Seachnóidh siad aon fhriotal, cleasanna físe nó radhairc shamhalta a úsáid a d'fhéadfadh meascán mearaí a chur ar leanaí nó a thabharfadh orthu creidiúint go bhfuil acmhainní nó tréithe ag baint le táirge nó le seirbhís nach ann dóibh i ndáiríre. **F/15**
8. Ní dhéanfaidh cumarsáidí tráchtála do leanaí i gcás bréagán nó sealúchas leanaí comparáidí díreacha idir leaganacha atá ann cheana agus leaganacha/samhlacha 'feabhsaithe' den táirge, fiú má tá bunús maith lena leithéid a mhaíomh. ² **F/15**
9. Cuirfidh siad aon teachtaireachtaí ar an scáileán nó cló beag in iúl le focail ó bhéal lena chinntiú go dtuigeann leanaí ag an aois sin an teachtaireacht sin. **F/6**

² Is táirgí iad sin a d'fhéadfaí a bheith ag súil go réasúnach go mbeidís ina seilbh ag leanaí faoi bhun 15 bliana d'aois.

Treoir

San athbhreithniú a rinne an BAI ar an gCód seo, fuarthas amach nár cuireadh an ceanglas sin i bhfeidhm go comhsheasmhach. Dá réir sin, iarrtar ar chraoltóirí aon aschur ábhartha dá gcuid a athbhreithniú chun deimhin a dhéanamh de go bhfuil an Cód á chomhlíonadh.

Praghas an táirge/na seirbhíse

Maidir leis an gcaoi a gcuirtear praghas an táirge nó na seirbhíse i gcumarsáidí tráchtála do leanaí i láthair, beidh na rialacha seo a leanas i bhfeidhm:

10. I gcás go luaitear praghas, is é an praghas euro a luafar, CBL agus aon táillí breise nó gaolmhara san áireamh. **F/18**
11. Má tá an praghas ag brath ar earra eile a cheannach, caithfear an méid sin a chur in iúl go soiléir sa chumarsáid tráchtála. **F/18**
12. Má tá líon earraí nó seirbhísí éagsúla sa chumarsáid tráchtála do leanaí, agus má tharraingítear aird ar an bpraghas atá ar earra/earraí ar leith, caithfear a chur in iúl go soiléir gur don earra/do na hearraí sin amháin atá an praghas ag tagairt. **F/18**
13. Má luaitear 'bronntanais saor in aisce' nó tairiscintí i gcumarsáid tráchtála do leanaí, ní mór na téarmaí agus na coinníollacha cáilithe go léir a shonrú freisin, e.g. aon teorainn ama atá i bhfeidhm, an líon táirgí is gá a cheannach, cá mhéad scaoilteog a chaithfear a bhailiú etc. Níl sé ceadaithe do chumarsáidí tráchtála do leanaí duaiseanna ná bronntanais a thairiscint do leanaí as ucht tuilleadh custaiméirí a mhealladh chun an táirge nó an tseirbhís a cheannach. **F/18**
14. Cuirfear an praghas i láthair i gcló soiléir simplí soléite agus, i gcásanna cuí, déarf ar amach mar chuid den fhuaimrian é. **F/15**
15. Ní dhéanfaidh na focail a úsáidtear chun an praghas a chur in iúl costas an táirge a íoslaghdú, e.g. trí fhocail ar nós 'níl air ach X' nó 'díreach X' a úsáid. **F/15**

16. Maidir le bréagáin chostasacha, luafar a bpraghas sa chumarsáid tráchtála do leanaí. Ní mheastar bréagán a bheith costasach más féidir an bréagán agus aon ghabhálaí riachtanacha a cheannach ar ghnáthphraghas atá níos ísle ná figiúr a shonraíonn an BAI ó am go ham. €30 an figiúr atá i gceist faoi láthair ach d'fhéadfaí é sin a athbhreithniú. **F/15**

7. Brú Míchuí

1. Ní bheidh aon achainí dhíreach in aon chumarsáid tráchtála do leanaí ag tathant ar leanaí iarraidh ar dhaoine fásta na táirgí nó na seirbhísí atá á bhfógairt a cheannach dóibh. **F/18**
2. Níor chóir do chumarsáidí tráchtála do leanaí tabhairt le fios go gcuirfidh seilbh ar táirge nó ar sheirbhís an páiste nó a t(h)eaghlach ar chéim níos airde – bíodh sin go fisiciúil, go sóisialta nó go síceolaíoch – ná daoine eile. **F/18**
3. Ní ceadmhach do chumarsáidí tráchtála do leanaí a thabhairt le fios go mbeadh an páiste nó an teaghlach níos suaraí ná daoine eile, nó go mbeifear ag magadh orthu nó ag déanamh beag díobh toisc nach bhfuil táirge nó seirbhís áirithe acu. Ní thabharfaidh siad le fios go bhfuil sé d'acmhainn ag gach teaghlach an táirge nó an tseirbhís a cheannach. **F/18**
4. Ní mór do chumarsáidí tráchtála do leanaí a bheith an-chúramach an impleacht a sheachaint go gcabhróidh úsáid nó seilbh táirge nó seirbhíse le páiste cairdeas a dhéanamh nó go gcuirfidh sé leis an meas atá air/uirthi nó a mhalairt. **F/18**
5. Níor chóir go mbeadh aon pháiste imníoch faoina fhiúntas féin, faoina dhílseacht ná faoina íomhá phearsanta de bharr cumarsáid tráchtála do leanaí. **F/18**

8. Cosaint Speisialta do Leanaí

Táirgí/seirbhísí á moladh ag leanaí

1. Níl sé ceadaithe leanaí a úsáid i gcumarsáidí tráchtála do leanaí chun tuairim a thabhairt ar tháirgí nó chun táirgí a mholadh ach amháin i gcás go bhfuil sé réasúnta a bheith ag súil go n-úsáidfeadh na leanaí féin na táirgí sin nó go mbeadh spéis de ghnáth acu féin iontu.

Is ceadmhach do leanaí páirt a ghlacadh i gcumarsáidí tráchtála do leanaí le haghaidh táirgí do dhaoine fásta má tá leanaí ina ngné nádúrtha den timpeallacht atá á léiriú nó má tá siad riachtanach chun úsáid an táirge nó na seirbhíse a mhíniú nó a thaispeáint. **F/18**

Leanaí á Léiriú ar Bhealach Gáirsiúil

2. Ní ceadmhach do chumarsáidí tráchtála do leanaí aon pháiste a léiriú ar bhealach gáirsiúil ná aon imní a chur ar leanaí maidir leis an gcuma atá ar a gcorp. **F/18**

Príobháideachas agus Soláthar Faisnéise

3. Ní iarrfaidh cumarsáidí tráchtála do leanaí ar leanaí eolas príobháideach a sholáthar fúthu féin, faoina dteaghlach ná faoina gcairde, ach amháin má tá an chumarsáid tráchtála ina cuid d'fheachtas a bhaineann lena sábháilteacht, a sláinte nó a leas. I gcás go n-úsáidtear an nós seo, ba chóir do chumarsáidí tráchtála do leanaí a chur in iúl, oiread agus atá réasúnta, go gcaithfidh an páiste cead a fháil ó dhuine fásta sula seachadtar an t-eolas. **F/18**

Daoine fásta ag cur i gcéill gur leanaí iad

4. Maidir le daoine fásta i gcumarsáidí tráchtála do leanaí ag cur i gcéill gur leanaí iad, ní ceadmhach aon mhasla ná díspeagadh a dhéanamh ar dhínit leanaí. **F/18**

9. Sábháilteacht Ghinearálta

1. Ní thabharfaidh cumarsáidí tráchtála do leanaí spreagadh do leanaí iad féin a chur i mbaol, ná dul isteach in áiteanna coimhthíocha ná labhairt le strainséirí. **F/18**
2. I gcumarsáidí tráchtála do leanaí, níl sé ceadaithe leanaí a thaispeáint i ndálaí a bhfuil contúirt mhorálta nó fhisiciúil ag baint leo, ná leanaí a léiriú á n-iompar féin ar shlí chontúirteach sa bhaile nó lasmuigh de, ach amháin i gcás gurb é aonchuspóir na cumarsáide tráchtála an tsábháilteacht a chur chun cinn. **F/18**
3. Léireoidh cumarsáidí tráchtála do leanaí an trealamh cuí sábháilteachta á úsáid ag leanaí agus iad ag cloí le gach riail sábháilteachta a bhaineann le linn dóibh a bheith i mbun gníomhaíochtaí ina mbíonn a leithéid de dhíth, agus daoine fásta ag faire orthu, más cuí, mar shampla le linn do leanaí a bheith ina bpaisinéirí i bhfeithiclí, nó le linn dóibh a bheith ag siúl ar na sráideanna, ag rothaíocht, ag lannrolláil, ag clársclátáil, ag snámh, ag marcaíocht ar chapall nó i mbun spóirt uisce. **F/18**
4. Níor chóir do chumarsáidí tráchtála do leanaí leanaí a léiriú ag úsáid an idirlín gan maoirseacht chuí a bheith á déanamh orthu ag duine fásta. **F/18**
5. Níor chóir leanaí a thaispeáint i gcumarsáidí tráchtála do leanaí ag úsáid nó in aice le substaintí contúirteacha nó trealamh contúirteach, mar shampla lasáin, gairis gháis, peitreal, substaintí áirithe tí, ná cógais a bheith ina seilbh nó a bheith á ndáileadh acu gan maoirseacht chuí ó dhaoine fásta. **F/15**

Iompar

6. I gcumarsáidí tráchtála do leanaí, níor chóir leanaí a spreagadh chun páirt a ghlacadh, ná níor chóir iad a thaispeáint agus páirt á ghlacadh acu, in iompar frithshóisialta, go háirithe bulaíocht nó magadh faoi leanaí eile nó leanaí eile a chiapadh, ach amháin i gcás gurb é aonchuspóir na cumarsáide tráchtála dímholadh a dhéanamh ar iompar den chineál sin. **F/18**
7. Ní dhéanfaidh cumarsáidí tráchtála do leanaí aon díspeagadh ar an oideachas ná ní thabharfaidh siad le fios gur dea-thréithe iad ionsaitheacht nó saint. **F/18**

10. Foréigean

1. Go hiondúil, mar phrionsabal, níor chóir go mbeadh foréigean ná radhairc a chuirfeadh as do leanaí á dtaispeáint i gcumarsáidí tráchtála do leanaí. **F/18**
2. I gcásanna ina bhfuil sé riachtanach radhairc fhoréigneacha a chur sa chumarsáid tráchtála, mar chuid de theachtaireacht seirbhíse poiblí, nó chun an táirge nó an tseirbhís a thaispeáint, ní mór sceidealú freagrach a dhéanamh lena chinntiú nach gcuireann cumarsáidí tráchtála do leanaí den chineál sin as do leanaí den aoisghrúpa seo. **F/6**

11. Réim Bia agus Cothú

1. Ní mór do chumarsáidí tráchtála do leanaí a bheith freagrach maidir leis an gcaoi a gcuirtear bia i láthair. Níor chóir go spreagfaidís stíl mhíshláintiúil mhaireachtála ná nósanna itheacháin nó ólacháin ar nós caitheamh neamh-mheasartha, itheachán iomarcach nó neamhshrianta. **F/18**
2. Aon chumarsáidí tráchtála do leanaí ina gcuirtear tráthanna béile i láthair, ba chóir dóibh ról an táirge nó na seirbhíse laistigh de réim chothrom bia a léiriú go soiléir agus go leordhóthanach. **F/18**

Treoir

Níl feidhm leis an riail ach amháin i gcás tráthanna béile. Is í an bhrí ba chóir a bhaint as ‘tráth béile’ an bhrí atá leis go coitianta, is é sin, an t-am a n-itear béile de ghnáth agus na cineálacha bia a shamhlaítear go hiondúil leis na tráthanna sin den lá i.e. bricfeasta, lón and dinnéar. Faoi na fógróirí / na craoltóirí atá sé cinneadh a dhéanamh go bhfuil nó nach bhfuil léiriú ar thráth béile sa chumarsáid tráchtála. Tá sé seo amhlaidh mar go bhfuil eolas acu agus freagracht orthu i leith léiriú agus/nó imréiteach na cumarsáide agus lánas na cumarsáide

Bheidís seo a leanas ar chuid den lánas a chuirfeadh tráth béile in iúl: an teaghlach a bheith i láthair; suíomh béile e.g. sa bhaile agus ag bord dinnéir nó cistine; an cineál bia agus an chaoi a shamhlaítear le tráth béile ar leith é e.g. gránach bricfeasta; an tráth den lá (nuair is léir sin); cibé acu an bhfuil téagar sa bhia atá á chur chun cinn nó nach bhfuil ionas gurbh ionann é agus béile, etc. Ar ndóigh, ní chuimsíonn an riail seo bia agus deoch nach bhfuil d’aidhm leo a bheith ina mbéile i.e. sneaiceanna.

3. Aon chumarsáidí tráchtála do leanaí, ní ceadmhach dóibh aon eolas míthreorach nó mícheart a léiriú i dtaobh an méid cothú atá i dtáirge. Ní ceadmhach dóibh comparáidí míthreoracha ná míchearta idir bianna a dhéanamh. Ní ceadmhach dóibh a chur in iúl gur féidir bianna áirithe a chur in ionad torthaí agus/nó glasraí ná gur féidir leo áit na mbianna sin a ghlacadh.
F/18

Cumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí agus/nó seirbhísí bia HFSS.

Beidh na rialacha seo a leanas i bhfeidhm maidir le cumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí agus/nó seirbhísí bia HFSS.

Treoir

Tá feidhm leis na rialacha seo i leith cumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí agus/nó seirbhísí bia HFSS. Ciallaíonn bia HFSS an bia sin a meastar a lán saille, salainn nó siúcra a bheith ann i gcomhréir leis an tSamhail maidir le Cothaithe agus Phróifíliú arna hullmhú ag an nGníomhaireacht um Chaighdeán Bia sa Ríocht Aontaithe – Samhail atá glactha ag an BAI. De réir na rialacha sin, tá toirmeasc ar chur chun cinn na mbianna sin i gcláir do leanaí arna sainmhíniú sa Chód. Lena chois sin, cumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí agus/nó seirbhísí bia HFSS a chraoltar lasmuigh de chláir do leanaí agus ar cumarsáidí tráchtála iad a gcuirfeadh leanaí go háirithe spéis ar leith iontu, ní mór dóibh rialacha ar leith i dtaobh lánais a chomhlíonadh. Go sonrach, cuirtear srian sa Chód ar an úsáid is féidir a bhaint as pearsana cáiliúla, as carachtair cheadúnaithe agus as carachtair cláir sna cumarsáidí tráchtála sin. Tá srian freisin ar aon mhaíomh i dtaobh sláinte agus cothú agus ar thairiscintí speisialta. Tá feidhm ag na rialacha i leith táirgí agus seirbhísí bia. Áirítear anseo cumarsáidí tráchtála lena ndéantar brandaí a chur chun cinn.

Agus cinneadh á dhéanamh acu an bhfuil nó nach bhfuil cumarsáid tráchtála ina chumarsáid tráchtála ar son táirge agus/nó seirbhís bhia HFSS, moltar do chraoltóir na cúinsí breise seo a thabhairt san áireamh:-

- An bhfuil nó nach bhfuil tagairt sa chumarsáid tráchtála do tháirge nó do sheirbhís sho-aitheanta bia HFSS nó an bhfuil seirbhís den chineál sin le feiceáil ar bhealach suntasach sa chumarsáid tráchtála. I gcás cumarsáidí tráchtála ina bhfuil táirge HFSS á chur i láthair in oideas nó i gciseán earraí, ba cheart do chraoltóirí cinneadh a dhéanamh an bhfuil cuma cheannasach ar an earra sa chumarsáid.*
- An bhfuil nó nach bhfuil tathant sa chumarsáid tráchtála go gceannófaí táirge nó seirbhís áirithe bia HFSS.*

- *An bhfuil nó nach bhfuil tagairt sa chumarsáid tráchtála d'ainm branda a shamhlaítear go coitianta le táirge agus/nó seirbhís áirithe bia HFSS nó an bhfuil an t-ainm branda sin le feiceáil ar bhealach suntasach sa chumarsáid tráchtála. D'fhéadfadh an t-ainm sin a bheith le sonrú ar tháirgí nó fotháirgí eile ach samhlaítear baint dhaindean a bheith aige le táirge áirithe HFSS.*

Bíodh a fhios ag craoltóirí go bhfuil díolúine ag cumarsáidí tráchtála ar son táirgí cáise ó na rialacha a bhaineann le táirgí agus seirbhísí bia HFSS e.g. bloc de cháis chéadair. Dá bhrí sin, féadfar iad a chur chun cinn le linn clár do leanaí. Mar sin féin, ní mór go gcomhlíonfadh na cumarsáidí tráchtála sin na rialacha maidir le Réim Bia agus Cothú mar aon le rialacha ginearálta an Chóid. Níl feidhm ag an díolúine sin i leith táirgí ar comhábhar iontu cáis.

Treoir shonrach maidir le cumarsáidí tráchtála do leanaí ar son cáise

Cumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí cáise, nó mór an teachtaireacht seo a leanas a bheith ag gabháil leo ar an scáileán:-

“Níor chóir go n-íosfadh leanaí níos mó ná píosa cáise a bheadh ar cóimhéid le bosca lasán; cáis bheagmhéathrais is feiliúnaí.”

Bíodh a fhios ag craoltóirí freisin gur gcaithfear, faoi réir Rial 6(9), gach líne lipéid a rá ó bhéal i gcás go gcaoltar an chumarsáid tráchtála le linn clár do leanaí faoi bhun 6 bliana d'aois nó i gcás gur dóigh go mbeidh spéis ar leith ag an aoisghrúpa sin sa táirge nó sa tseirbhís de thoradh an táirge nó an tseirbhís a bheith á cur chun cinn nó de thoradh lánas na cumarsáide.

4. Ní chheadaítear cumarsáidí tráchtála ar son táirgí agus/nó seirbhísí bia HFSS i gclár do leanaí arna sainmhíniú sa Chód seo. **F/18**

Treoir shonrach i leith táirgí agus seirbhísí bia HFSS le linn clár do leanaí

*I dtaca le rial 4, cumarsáidí tráchtála do leanaí ina gcuirtear chun cinn táirge agus/nó seirbhís bhia, a meastar gur bia HFSS é de réir na Samhlach maidir le Cothaithigh a Phróifíliú (arna glacadh ag an BAI), níor chóir iad a chraoladh le linn clár do leanaí arna sainmhíniú sa Chód seo. Maidir leis seo, tá dualgas ar chraoltóirí deimhin a dhéanamh de go ndéantar sceidealú cuí ar aon script a chuirtear faoina bhráid ar son táirge nó seirbhís bhia i gcás go bhfuil an script le craoladh le linn clár do leanaí arna sainmhíniú sa Chód. Go sonrach, caithfidh craoltóirí Deimhniú um Próifíl Cothaithe a fháil ó fhógróirí. Deimhneofar leis seo **nach ar son táirge/seirbhís bhia HFSS** an chumarsáid tráchtála atá le craoladh le linn an chláir do leanaí agus gur cuí, dá réir sin, í a sceidealú lena craoladh le linn an chláir sin.*

Tá teimpléad don deimhniú le fáil ar shuíomh gréasáin an BAI. Tig le craoltóirí an deimhniú a chur in oiriúint dá nósanna imeachta féin. Mar sin féin, ní mór an t-eolas go léir atá sa taimpléad a bheith in aon leagan leasaithe den fhoirm. Má dhéantar gearán, beidh de dhualgas ar an gcaoltóir cóip den deimhniú a chur ar fáil agus freagra á thabhairt aige don BAI ar an ngearán.

Treoir

An méid atá fanta de na rialacha maidir le bia HFSS atá in alt 11, tá feidhm acu i leith cumarsáidí tráchtála do leanaí a chraoltar lasmuigh de na cláir do leanaí i.e. cumarsáidí tráchtála ar son táirge agus/nó seirbhís bhia HFSS a meastar spéis ar leith a bheith ag leanaí iontu. Agus cinneadh á dhéanamh acu an bhfuil táirge ina tháirge a meastar spéis ar leith a bheith ag leanaí ann, moltar do chraoltóirí na nithe seo a leanas a bhreithniú, cás ar chás:-

- An táirge nó an tseirbhís bhia atá á cur chun cinn, is táirge/seirbhís é nach mbeadh spéis ann ach amháin ag leanaí.
- Sa chur chuige cruthaitheach, is léir go bhfuil an cur chun cinn dírithe ar leanaí trí úsáid a bhaint as lánas ar nós an téama, na n-amharciómhánna agus na teanga atá in úsáid, fiú amháin i gcásanna nach leanaí amháin a chuirfeadh spéis sa rud atá á chur chun cinn.

Treoir shonrach i leith táirgí agus seirbhísí bia HFSS lasmuigh de chlár do leanaí

Ionas go gcomhlíonfaidh siad na rialacha lánais a bhaineann le bia HFSS, ní mór go mbeadh craoltóirí in ann cinneadh a dhéanamh an bia HFSS é an táirge agus/nó an tseirbhís atá á chur chun cinn agus srianta lánais le cur air dá réir. Ar an gcúis sin, ba chóir do na craoltóirí Deimhniú um Próifíl Cothaithe a iarraidh ar fhógróirí atá ag iarraidh bia a chur chun cinn do leanaí lasmuigh de na cláir do leanaí féin. Deimhneofar leis seo **nach cumarsáid tráchtála ar son táirge/seirbhís bia HFSS** an chumarsáid tráchtála do leanaí atá le craoladh lasmuigh de na cláir do leanaí agus nach bhfuil feidhm, dá réir sin, ag na rialacha lánais HFSS maidir leis an gcumarsáid tráchtála sin.

5. Ní ceadmhach carachtair cheadúnaithe a úsáid i gcumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí agus/nó seirbhísí bia HFSS. **F/18**

Treoir

Tá carachtar ceadúnaithe sainmhínithe in alt 2 den Chód. Ní ceadmhach carachtair den sórt sin a úsáid i gcumarsáidí tráchtála do leanaí ar son bia a mheastar a bheith ina bhia HFSS de réir na Samhlach um Cothaithe a Phróifíliú. Níl feidhm ag an rial seo i leith carachtair bhanda i.e. carachtair a cruthaíodh i dtús aimsire ar mhaithe le margaíocht, cuir i gcás na carachtair a shamhlaítear le gránaigh bhricfeasta áirithe e.g. Tony an Tíogar, Snap, Crackle agus Pop. Ina dhiaidh sin féin, tá úsáid na gcarachtair sin rialaithe faoin gCód agus ní mór iad a úsáid ar bhealach freagrach i gcomhréir leis na rialacha maidir le Réim Bia agus Cothú agus le rialacha ginearálta an Chóid.

6. Ní cheadaítear maíomh i dtaobh sláinte nó cothú i gcumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí agus/nó seirbhísí bia HFSS. **F/13**

Treoir

Áirítear rialacha i dtaca le maíomh i dtaobh sláinte agus cothú i gCód Ginearálta agus i gCód Cumarsáidí Tráchtála an BAI. Ba chóir do chraoltóirí iad féin a chur ar an eolas faoin reachtaíocht Éireannach agus Eorpach ábhartha lena rialaítear an cineál cumarsáid tráchtála sin, go háirithe Rialachán (CE) Uimh. 1924/2006 maidir le maíomh i leith cothú agus sláinte a dhéantar ar bhia (an Rialachán AE) agus reachtaíocht ghaolmhar.

Tá an Rialachán AE éigeantach agus é d'aidhm leis tomhaltóirí a chosaint ar aon mhaíomh a bheadh míthreorach nó bréagach. Maidir le haon mhaíomh údaraithe i dtaobh sláinte agus cothú, déantar coinníollacha saineúla úsáide a shocrú ag leibhéal Eorpach. Ar Chlár an AE um maíomh maidir le sláinte agus cothú (Clár an AE), liostaítear gach uile mhaíomh údaraithe maidir le sláinte agus cothú mar aon le maíomh neamhúdaraithe sláinte nár glacadh leo. Tá fáil ar an gClár ag: <http://ec.europa.eu/nuhclaims/>.

Maidir le riail 6, más rud é go meastar gur bia HFSS é táirge nó seirbhís agus gur cumarsáid tráchtála í a bhfuil spéis ar leith ag leanaí bunscoile agus réamhscoile inti (i.e. leanaí faoi bhun 13 bliana d'aois), ní ceadmhach aon mhaíomh maidir le sláinte nó cothú a bheith inti.

Agus cinneadh á dhéanamh acu an bhfuil táirge ina tháirge a meastar spéis ar leith a bheith ag leanaí den aois sin ann, moltar do chraoltóirí na nithe seo a leanas a bhreithniú, cás ar chás:-

- An táirge nó an tseirbhís bhia atá á cur chun cinn, is táirge/seirbhís é nach mbeadh spéis ach ag na leanaí sin ann i.e. rud nach mbeadh spéis ann ach ag leanaí faoi bhun 13 bliana.
- Sa chur chuige cruthaitheach, is léir go bhfuil an cur chun cinn dírithe ar leanaí den aoisghrúpa seo trí úsáid a bhaint as lánas ar nós na dtéamaí, na n-amharcíomhánna agus na teanga atá in úsáid, fiú amháin i gcásanna nach leanaí amháin a chuirfeadh spéis sa rud atá á chur chun cinn.

Maidir leis an rialachán AE, ciallaíonn 'maíomh maidir le cothú' aon mhaíomh a shonraíonn, a chuireann in iúl nó a thugann le tuiscint go mbaineann dea-airíonna ó thaobh cothú leis an mbia de bharr: -

(a) an fuinneamh (luach calrach):-

(i) a chuireann sé ar fáil,

(ii) a chuireann sé ar fáil ar ráta laghdaithe nó méadaithe, nó

(iii) nach gcuireann sé ar fáil; agus/nó

- (b) na cothaithe nó na substaintí eile:-
- (i) atá ann,
 - (ii) atá ann ar ráta laghdaithe nó méadaithe, nó
 - (iii) nach bhfuil ann;

Ciallaíonn 'maíomh maidir le sláinte' aon mhaíomh a shonraíonn, a chuireann in iúl nó a thugann le tuiscint go bhfuil gaol idir catagóir bia, bia áirithe nó ceann dá chomhábhair agus an tsláinte (mar shampla, "cuidíonn leis an díleá").

Ba chóir do chraoltóirí a bheith ar an eolas fosta faoin sainmhíniú sa rialachán AE ar 'maíomh go bhfuil baol laghdaithe galair ann'. Ciallaíonn sé seo aon mhaíomh maidir le sláinte a shonraíonn, a chuireann in iúl nó a thugann le tuiscint go mbeidh de thoradh ar chatagóir bia, bia áirithe nó ceann dá chomhábhair a ithe go laghdófar an baol go dtiocfaidh galair ar an duine.

Tá tuilleadh eolais faoi mhaíomh maidir le cothú le fáil ar shuíomh gréasáin Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann (www.fsai.ie).

7. Ní ceadmhach tairiscintí promóisin a úsáid i gcumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí agus/nó seirbhísí bia HFSS. **F/13**

Treoir

Is ionann tairiscintí phromóisin agus teicníc mhargaíochta a úsáidtear chun daoine a spreagadh le táirge nó seirbhís a cheannach. Áirítear ar thairiscintí promóisin: bronntanais, nithe inbhailithe agus duaiseanna is féidir a fháil go díreach ach an táirge nó an tseirbhís a cheannach nó tairiscint is féidir a fháil ach comharthaigh nó cúpóin a bhailiú tar éis ceannach amháin nó níos mó táirge agus/nó seirbhíse bia.

Leis an riail seo, cuirtear toirmeasc ar thairiscintí promóisin a chur i gcumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí agus/nó seirbhísí bia HFSS más rud é go bhfuil an chumarsáid ar son táirge agus/nó seirbhís a bhfuil spéis ar leith ag leanaí bunscoile agus réamhscoile inti i.e. leanaí faoi bhun 13 bliana d'aois. Agus cinneadh á dhéanamh acu an táirge nó seirbhís é a meastar spéis ar leith a bheith ag leanaí den aois sin ann, moltar do chraoltóirí na nithe seo a leanas a bhreithniú, cás ar chás:-

- An táirge nó an tseirbhís bhia atá á chur chun cinn, is táirge/seirbhís é nach mbeadh spéis ach ag na leanaí sin ann i.e. rud nach mbeadh spéis ann ach ag leanaí faoi bhun 13 bliana.
- Sa chur chuige cruthaitheach, is léir go bhfuil an cur chun cinn dírithe ar leanaí den aoisghrúpa seo trí úsáid a bhaint as lánas ar nós na dtéamaí, na n-amharciomhánna agus na teanga atá in úsáid, fiú amháin i gcásanna nach leanaí amháin a chuirfeadh spéis sa rud atá á chur chun cinn.

Mearbhia agus Milseogra

8. Ní mór do gach cumarsáid tráchtála do leanaí ar son táirgí, ionaid agus/nó brandaí mearbhia teachtaireacht fuaimhe nó amhairc a thaispeáint a deir ‘ba chóir meánaíocht a dhéanamh ar ithe an táirge seo agus é a ithe mar chuid de réim chothrom bia’. Sainmhínítear ‘mearbhia’ mar ‘bia lena mbaineann tréithe aitheanta mearbhia agus/nó bia saor cócaráilte a ullmhaítear agus a dháiltear go tapa agus a bhfuil fáil air go saoráideach lena cheannach ag leanaí’.

Ní chuimsítear leis an sainmhíniú sin bia ullmhaithe/saoráideach ná bia a cheannaítear lena ullmhú agus a chócaráil sa bhaile. Sa chás seo, ní thagraíonn mearbhia don mhéid ama atá de dhíth leis an mbia a réiteach ach don luas agus don tsaoráid lenar féidir an bia a fháil agus a ithe. **F/18**

9. Cumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí milseogra, ní mór dóibh teachtaireacht fuaimhe nó amhairc a thaispeáint a deir ‘is féidir le sneaiceáil ar bhiana agus ar dheochanna siúcruála damáiste a dhéanamh do na fiacla.’ Áirítear le ‘milseogra’ sa chás seo siúcra, mil, subha, barraí clúdaithe le seacláid (seachas brioscaí), milseogra neamhsheacláide – e.g. barraí gránacha – agus milseoirí saorga³. Áirítear deochanna carbónáitithe, ach ní áirítear uisce anseo. **F/18**

Treoir

Bíodh a fhios ag craoltóirí go bhfuil toirmeasc faoin gCód seo, de bhun alt 15, ar chur chun cinn táirgí nó seirbhísí tanúcháin. Dá bhrí sin, cumarsáidí tráchtála ar son táirgí agus/nó seirbhísí tanúcháin (ar a n-áirítear deochanna bia-réime), ní ceadmhach iad a chur i gcláir do leanaí, na iad a chur chun cinn do leanaí lasmuigh de chláir do leanaí. Ní chuirtear toirmeasc leis seo ar dheochanna den chineál sin a chur chun cinn do dhaoine fásta lasmuigh de chláir do leanaí. Cumarsáidí tráchtála do leanaí ar son mearbhia agus milseogra a meastar gur bia HFSS iad de réir na Samhlach maidir le Cothaithigh a Phróifiliú (arna glacadh ag an BAI), ní ceadmhach iad a chraoladh le linn cláir do leanaí.

³Tá an sainmhíniú sin ar ‘milseogra’ i gcomhréir le sainmhíniú Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann. Déantar na samplaí a aicmiú de réir catagóirí AE ama sainmhíniú ag na Comhphobail Eorpacha. Féach Treoimhóta Uimh. 2 ó Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann (2001) maidir le hAicmiú AE ar Bhia, lch. 15. Chun soiléiriú breise a fháil ar na bia-ábhair atá sonraithe, féach FSAI (2001) – Aguisín 1, lch. 44. Tá cóip den Treoimhóta ó Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann maidir le hAicmiú AE ar Bhia le fáil anseo: http://www.fsai.ie/resources_and_publications/guidance_notes.html

Pearsana Cáiliúla

10. Ní ceadmhach do chumarsáidí tráchtála do leanaí pearsana cáiliúla ná réaltaí spóirt a léiriú ná tagairt a dhéanamh do na daoine sin ar mhaithe le táirgí bia nó dí a chur chun cinn (ar a n-áirítear táirgí agus/nó seirbhísí bia HFSS), ach amháin i gcás gur cuid d'fheachtas sláinte nó oideachais í an chumarsáid tráchtála sin. Sa chás seo, is ionann pearsana cáiliúla agus daoine a bhfuil an-cháil orthu nó a dtugtar ómós dóibh agus/nó aithne ag leanaí orthu. Ní áirítear orthu daoine nó carachtair a gcuireann leanaí aithne orthu de bhrí go bhfuil siad páirteach i gcumarsáidí tráchtála, agus dá bhrí sin amháin. **F/15**
11. Comhlíonfaidh craoltóirí na teoracha sonracha a eiseoidh an tÚdarás ó am go ham maidir leis an gcuid seo den Chód. **F/18**

12. Freagracht Tuismitheoirí

Is ar thuismitheoirí agus ar chaomhnóirí is mó atá freagracht as a gcuid leanaí, ach ba chóir dóibh siúd atá freagrach as cumarsáidí tráchtála (craoltóirí san áireamh) tacú leis an gcaidreamh idir tuismitheoirí/caomhnóirí agus leanaí trí sceidealú freagrach a dhéanamh agus gan baint d'údarás, de fhreagracht ná de bhreithiúnas na dtuismitheoirí nó na gcaomhnóirí maidir le hábhar na gcumarsáidí tráchtála do leanaí. Clúdaíonn seo plotaí a spreagann leanaí chun cluain nó dallamullóg a chur ar dhaoine fásta chun go gceannóidh nó go soláthróidh siad an táirge nó an tseirbhís atá á chur chun cinn.

Ní thabharfaidh cumarsáidí tráchtála do leanaí le fios go bhfuil tuismitheoir nó duine fásta a cheannaíonn nó a sholáthraíonn táirge nó seirbhís don pháiste níos fearr, níos cliste nó níos flaitiúla ná duine nach ndéanann é sin. **F/18**

13. Carachtair Cláir

Ní ceadmhach úsáid a bhaint as carachtair ná as pearsana, ó chláir do leanaí atá á gcraoladh faoi láthair ar sheirbhísí dúchasacha, chun táirgí nó seirbhísí (ar a n-áirítear táirgí agus/nó seirbhísí HFSS) a chur chun cinn i gcumarsáidí tráchtála do leanaí. Sa chás seo, ciallaíonn 'faoi láthair' cláir rialta atá le craoladh arís sa chéad séasúr craolacháin eile.

Níl feidhm ag an bhforáil seo maidir le cumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí, imeachtaí nó seirbhísí a bhaineann go díreach leis na cláir ar a mbíonn na carachtair nó na pearsana sin le feiceáil de ghnáth.

I gcás cumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí, imeachtaí nó seirbhísí a bhaineann go díreach leis an gclár do leanaí, ní ceadmhach iad sin a chraoladh ar feadh dhá uair an chloig roimh thús an chláir atá i gceist ná go ceann dhá uair an chloig ina dhiaidh. **F/18**

Treoir

Ciallaíonn an riail seo, maidir le carachtair nó pearsana ó chláir do leanaí atá á gcráoladh faoi láthair ar sheirbhísí dúchasacha, nach ceadmhach dóibh táirgí, seirbhísí, etc a chur chun cinn más táirgí/seirbhísí iad nach bhfuil baint dhíreach acu leis an gclár ina mbíonn na carachtair le feiceáil e.g. DVDanna, leabhair, bábóga etc.

14. Fógraíocht do Leanaí, Urraíocht do Leanaí agus Suíomh Táirgí do Leanaí

1. Ach amháin nuair a chuirtear a mhalairt in iúl, fógraíocht do leanaí, urraíocht do leanaí agus suíomh táirgí do leanaí a thagann faoi réim an Chóid seo, comhlíonfaidh siad Alt 4 (Rialacha maidir le Fógraíocht agus Teilishiopadóireacht), Alt 6 (Rialacha maidir le hUrraíocht) agus Alt 7 (Suíomh Táirgí ar an Teilifís) den Chód Ginearálta maidir le Cumarsáidí Tráchtála. **F/18**

Treoir

Bíodh a fhios ag craoltóirí, maidir leis na rialacha agus an treoir shonrach atá sa Chód Ginearálta maidir le Cumarsáidí Tráchtála i dtaca le suíomh táirgí ceadaithe ar an teilifís, go bhfuil feidhm ag na rialacha agus ag an treoir sin freisin maidir le suíomh táirgí a thagann faoi réim an Chóid seo. Tá tuilleadh eolais le fáil sna Treoirnótaí a ghabhann leis an gCód Ginearálta maidir le Cumarsáidí Tráchtála; moltar do chraoltóirí na Treoirnótaí sin a léamh. Bíodh a fhios ag craoltóirí go bhfuil toirmeasc ar shuíomh táirgí ar bhonn íoctha faoi Chód an BAI maidir le Cumarsáidí Tráchtála do Leanaí.

2. Ní mór fógraíocht do leanaí a dheighilt go soiléir ó lánas cláir agus ní cheadaítear inti sleachta ó chláir do leanaí a d'fhéadfadh an t-idirdhealú idir fógraíocht agus lánas cláir a dhéanamh míshoiléir. **F/18**
3. Níl sé ceadaithe fógraíocht do leanaí ar théama na Nollag a chraoladh roimh an 1 Samhain in aon bhliain. Is é atá i gceist le fógraíocht do leanaí ar théama na Nollag ná fógraíocht ina bhfuil tagairtí, bídis ina dtagairtí amhairc nó fuaimne, don Nollaig. **F/18**

4. Níl cead cur isteach le fógraíocht ar chlár do leanaí a bhfuil aga sceidealaithe aige de níos lú ná 30 nóiméad. Is féidir fógraíocht a chur isteach uair amháin le linn gach 30 nóiméad sceidealaithe i gclár a bhfuil aga sceidealaithe aige de 30 nóiméad nó níos faide. **F/18**
5. Ní cheadaítear lógónna urraitheora le linn míreanna eagarthóireachta de chlár do leanaí. **F/18**
6. Ní cheadaítear d'urraitheoirí cláir do leanaí a gcuid táirgí agus/ná a gcuid seirbhísí a shuíomh sa chlár urraithe. **F/18**

15. Toirmisc agus Srianta

1. Sonraíonn Alt 8 agus Alt 9 den Chód Ginearálta maidir le Cumarsáidí Tráchtála srianta agus toirmisc ar réimse seirbhísí agus earraí. Ach amháin i gcás go gcuirtear a mhalairt in iúl, bainfidh na toirmisc agus na srianta sin le cumarsáidí tráchtála a thagann faoi réim an Chóid seo. **F/18**
2. I dteannta na srianta agus na dtoirmeasc atá liostaithe sa Chód Ginearálta maidir le Cumarsáidí Tráchtála sin, tá toirmeasc ar chumarsáidí tráchtála do leanaí ina bhfuil an méid seo a leanas:-
 - Seirbhísí nó táirgí Geallchuir agus Cluichíochta (ach amháin an Crannchur Náisiúnta faoi mar a cheadaítear de réir an Achta um Chrannchur Náisiúnta, 1986).
 - Táirgí agus seirbhísí tanúcháin (sainmhínítear 'tanú(chán)' mar seo: meáchan a laghdú, a shrianadh nó a rialú).
 - Seirbhísí le daoine fásta a chur in aithne dá chéile.
 - Seirbhísí de chineál gnéasach.
 - Teilishiopadóireacht.
 - Fógraíocht scáileáin roinnte, idirghníomhach nó fhíorúil.
 - Suíomh táirgí ar bhonn íochta.
 - Gnáthaimh chosmaideacha mháinliachta agus neamh-mháinliachta.
 - Fir agus mná feasa etc.

Ba chóir go mbeadh craoltóirí ar an eolas go bhfuil aicmí eile cumarsáidí tráchtála toirmisceithe nó teoranta nó go gcuireann forálacha reachtúla nó rialacháin srianta orthu. Tá treoir i leith na bhforálacha sin san Aguisín a ghabhann leis an gCód seo agus níor chóir a mheas gur treoir í sin atá uilechuimsitheach amach is amach. **F/18**

Treoir

Faoin gCód Ginearálta maidir le Cumarsáidí Tráchtála, tá toirmeasc ar chur chun cinn: táirgí, seirbhísí agus cóireálacha nach bhfuil fáil orthu ach ar oideas dochtúra; toitíní agus tobac; bainne foirmle do naíonáin; fógráin a bhfuil toirmeasc orthu de bhun fho-ailt 41(3) & (4) den Acht Craolacháin, 2009. Tá rialacha sa Chód Ginearálta fosta faoina gcuirtear srian ar chur chun cinn: cógais, cóireálacha táirgí agus seirbhísí leighis; bia (ar a n-áirítear deochanna); seirbhísí agus táirgí airgeadais, agus; seirbhísí teileachumarsáide ardráta. Meabhraítear do chraoltóirí freisin go gcaithfidh siad an Cód Cleachtais maidir le hAlcól, Margaíocht, Cumarsáidí agus Urraíocht a chomhlíonadh. Tá cóip den Chód sin le feiceáil ag www.iapi.ie. Tá tuilleadh eolais i dtaobh margaíocht alcóil le haghaidh craoltóirí raidió le fáil ag www.ibireland.ie. Moltar do chraoltóirí na treoirnótaí a ghabhann leis an gCód maidir le Cumarsáidí Tráchtála Ginearálta à léamh d'fhonn tuilleadh eolais a fháil i dtaobh na srianta atá i bhfeidhm faoin gceannteideal seo.

**AGUISÍNÍ ATÁ AG GABHÁIL LEIS AN gCÓD MAIDIR LE CUMARSÁIDÍ
TRÁCHTÁLA DO LEANAÍ**

1. Reachtaíocht Ghaolmhar

Tá treoir anseo thíos faoin reachtaíocht phríomhúil lena dtoirmeasctar nó lena rialaítear cumarsáidí tráchtála in Éirinn nó lena n-imrítear tionchar ar na cumarsáidí tráchtála sin ar shlí eile. Níor chóir glacadh leis gur treoir uileghabhálach an treoir sin. Is mar threoir, agus mar threoir amháin, a thugtar an liosta seo agus is faoi pháirtithe aonair atá sé eolas a fháil amach ar fhorálacha ábhartha reachtaíochta ar bith a bhféadfadh feidhm a bheith acu i ngach cás mar aon le nuashonrú, aisghairm nó leasú ar bith a dhéantar ar an reachtaíocht ábhartha.

Reachtaíocht Chraolacháin:

An tAcht um Údarás Craolacháin, 1960.
An tAcht um Údarás Craolacháin (Leasú), 1976.
An tAcht Craolacháin agus Raidió-Theileagrafaíochta, 1988.
An tAcht Craolacháin, 1990
An tAcht Craolacháin, 2009

Reachtaíocht Náisiúnta Eile:

Na hAchtanna Uchtála, 1952 go 1998

An tAcht um Leigheasanna Ainmhithe, 1993.

Na Rialacháin Leigheasanna Ainmhithe (Díol a Rialú), 1985–1991 (I.R. 258/1985, I.R. 244/1991).

An tAcht um Gheall-Chur, 1931.

An tAcht Cumann Foirgníochta, 1989 arna leasú le hAcht 2006.

Achtanna an Bhainc Ceannais agus Údarás Seirbhísí Airgeadais na hÉireann, 2003 agus 2004.

Achtanna an Bhainc Ceannais, 1942-1998.

Na hAchtanna um Scrúdóireacht Scannán, 1923-1992.

Na hAchtanna um Chinsireacht Fhoilseachán, 1929 go 1967.

Na Rialacháin um Chinsireacht Fhoilseachán, 1980 (I.R. 292/1980).

An tAcht um Gháinneáil ar Leanaí agus Pornagrafaíocht Leanaí, 1998.

An tAcht um Gháinneáil ar Leanaí agus Pornagrafaíocht Leanaí (Leasú), 2004.

Achtanna na gCuideachtaí, 1963-2009.

An tAcht um Chreidmheas do Thomhaltóirí, 1995.

Na Rialacháin fán Acht um Chreidmheas do Thomhaltóirí, 1995 (Alt 28), 1996 (I.R. 245/1996).

An tAcht um Chosaint Tomhaltóirí, 2007.

An tOrdú um Fhaisnéis do Thomhaltóirí (Fógrán i dtaca le Léiriúcháin Ceolchoirme nó Amharclainne), 1997 (I.R. 103/1997).

An tOrdú um Fhaisnéis do Thomhaltóirí (Fógráin) (Nochtú Leasa Gnó), 1984 (I.R. 168/1984).

An tOrdú um Fhaisnéis do Thomhaltóirí (Fógráin do Tháillí Aeir), 2000. (I.R. 468/2000).

An tOrdú um Fhaisnéis do Thomhaltóirí (Earraí Ilghnéitheacha)(Marcáil), 1984 (I.R. 178/1984).

An tAcht Cóipchirt, 1963.

An tAcht Cóipchirt agus Ceart Gaolmhar, 2000 agus 2004.

An tAcht um Chomhar Creidmheasa, 1997.

An tAcht um Cheartas Coiriúil (Cionta Gadaíochta agus Calaoise), 2001.

Na hAchtanna um Chosaint Sonraí, 1988 agus 2003.

Na hAchtanna Tora Déiríochta, 1924 go 1947.

An tAcht um Chlúmhilleadh, 2009.

Na hAchtanna Cosanta, 1954 go 2007.

An tAcht um Ghníomhaireacht Fostaíochta, 1971.

Na Rialacháin um Ghníomhaireacht Fostaíochta, 1972 go 1993 (I.R. 27/1971, I.R. 255/1972, I.R. 49/1993).

Na hAchtanna um Chomhionannas Fostaíochta, 1998 agus 2004.

Na hAchtanna um Chearrbhachas agus Crannchuir, 1956 go 1979.

An tAcht um Shainmharcáil, 1981

Na Rialacháin Sláinte (Bia i gcomhair Feidhmeanna Cothaitheacha ar leith), 1991. (I.R. 331/1991).

An tOrdú um Fhruilcheannach agus Díol Creidmheasa (Fógraíocht), 1961 (I.R. 183/1961).

An tAcht Maoine Tionscail agus Tráchtála (Cosaint), 1927 go 1958.

Na hAchtanna Taighde Tionscail agus Caighdeán, 1961 agus 1979.

Na hAchtanna Árachais, 1909 go 2000.

An tAcht um Idirghabhálaithe Infheistíochta, 1995.

Na hAchtanna Ceadúnúcháin, 1833 go 2008.

An tAcht um Chúiteamh d'Infheisteoirí, 1998.

Na Rialacháin um Tháirgí Leighis (Rialú na Fógraíochta), 2007 (I.R. 541/2007).

Na Rialacháin um Ullmhóidí Leighis (Bileoga Lipéadaithe agus Pacáistithe), 1993 go 1999 (I.R. 71/1993, I.R. 440/1994, I.R. 187/1999).

Na Rialacháin um Ullmhóidí Leighis (Ceadúnú, Fógraíocht agus Díol), 1984 go 1994 (I.R. 210/1984, I.R. 347/1989, I.R. 70/1993, I.R. 439/1994).

Na Rialacháin um Ullmhóidí Leighis (Oideas agus Rialú Soláthair), 2003 arna leasú (I.R. 540/2003).

Na Rialacháin um Ullmhóidí Leighis (Ceadúnú agus Díol), 1998 (I.R. 142/1998) agus 2001.

An tAcht Marcanna Earraí Ceannaíochta, 1970.

An tAcht Méadreolaíochta, 1996.

Na hAchtanna Bainne agus Déirithe, 1935 agus 1956.

An tAcht um Thrádáil Ócáideach, 1979, arna leasú leis an Acht Corr-Thrádála, 1995.

Acht na dTeangacha Oifigiúla, 2003.

Achtanna na Radharcmeastóirí, 1956 agus 2003

Package Holidays and Travel Trade Act, 1995

An tOrdú um Praghsanna agus Muirir (Ráitis Cháin-iniatacha) 1973 (I.R. 9/1973).

Na hAchtanna Sláinte Poiblí (Tobac), 2002 go 2009.

Achtanna na Croise Deirge, 1938 go 1954.

An tAcht um Dhíol Earraí agus Soláthar Seirbhísí, 1980.

Na Rialacháin um na hAchtanna Aturnaetha, 1954 go 2002 (Fógraíocht), 2002 (I.R. 518/2002).

Na hAchtanna Aturnaetha, 1954-2002.

Stock Exchange Act, 1995.

Na Rialacháin um Tháirgí Tobac (Fógraíocht, Coimircíocht agus Spreagadh Díolachán a Rialú), 1991-2009 (I.R. 326/1991, I.R. 215/2000, I.R. 243/2009).

Na hAchtanna um Thrácht Cuartaíochta, 1939 go 1988.

Acht na dTrádmharcanna, 1996.

Na hAchtanna um Bainc Thaisce Iontaobhais, 1989 agus 2001.

An tAcht um Iontaobhais Aonad, 1990.

Ceartha

Na hAchtanna um Stádas Comhionann, 2000 go 2004.

An tAcht um Chomhionannas, 2004.

An tAcht fán gCoinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine, 2003.

An tAcht um Thoirmeasc ar Ghríosú chun Fuatha, 1989.

Reachtaíocht Eorpach

Treoir ón gComhairle 2010/13/EU (An Treoir um Sheirbhísí Meán Closamhairc).

I.R. Uimh. 258/2010 (Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Seirbhísí Meán Closamhairc), 2010).

Rialachán (CE) Uimh. 2200/96 ón gComhairle arna leasú le 2699/2000 agus le Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Torthaí agus Glasraí), 1997 (I.R. 122/1997).

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Táirgí Cosanta Plandaí a Údarú, a Chur ar an Margadh, a Úsáid agus a Rialú), 2003 arna leasú (I.R. Uimh. 83/2003).

Na Rialacháin um Thráchtáil Leictreonach (Treoir 2000/31/CE), 2003 (I.R. 68/2003).

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Sainiú, Tuairisciú agus Cur i Láthair Deochanna Biotáille), 1995 (I.R. 300/1995).

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Fíonta Cumhraithe, Deochanna de Bhunadh Fíonta Cumhraithe agus Manglaim Táirgí Fíonta Cumhraithe a Shainiú, a Thuairisciú agus a Chur i Láthair), 1998 (I.R. Uimh. 254 de 1998).

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Aicmiú, Pacáistiú agus Lipéadú Lotnaidicídí), 1994 (I.R. 138/1994).

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Aicmiú, Pacáistiú agus Lipéadú Táirgí Cosanta Plandaí agus Táirgí Bithicídeacha), 2001 (I.R. 624/2001).

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Comhoibriú idir Údaráis Náisiúnta atá Freagrach as Forfheidhmiú Dlíthe um Chosaint Tomhaltóirí), 2006 (I.R. 290/2006).

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Táirgí Cosmaideacha), 1997-2006 (I.R. 87/1997, I.R. 213/1998, I.R. 150/2000, I.R. 203/200, I.R. 373/2006).

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Cianmhargú Seirbhísí Airgeadais Tomhaltóirí), 2004 (I.R. Uimh. 853 de 2004).

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Cianmhargú Seirbhísí Airgeadais Tomhaltóirí) (Leasú), 2005 (I.R. 63/2005).

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Breiseán Bia), 2003 (I.R. 539/2003).

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Bainní Foirmle do Naíonáin agus Bainní Foirmle Leantacha do Naíonáin), 1998 go 2000 (I.R. 243/1998, I.R. 446/2000).

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Lipéadú, Cur i Láthair agus Fógraíocht Bia-ábhar), 2000 agus 2002 (I.R. 92/2000, I.R. 483/2002).

Rialacháin Chreata na gComhphobal Eorpach (Árachas Saoil), 1994 (I.R. 360/1994)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Fógraíocht Mhíthreorach), 1988 (I.R. 134/1988)

Treoracha maidir le Fógraíocht Mhíthreorach agus Chomparáideach – 84/450/CEE, 97/55/CE, 05/29/CE.

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Ainmneacha agus Lipéadú Táirgí Teicstíleacha), 1998 (I.R. 245/1998).

Rialacháin Chreata na gComhphobal Eorpach (Árachas Neamh-Shaoil), 1994 (I.R. 359/1994).

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Riachtanais Praghsanna Táirgí a Thaispeáint), 2002 (I.R. (S.I. 639/2002).

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Iarmhair Lotnaidicídí) (Ábhair Bheatha), 1992 (I.R. 40/1992).

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Cosaint Tomhaltóirí i nDáil le Conarthaí arna nDéanamh trí Chianchumarsáidí), 2001 (I.R. 207/2001).

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Cosaint Tomhaltóirí i nDáil le Conarthaí arna nDéanamh trí Chianchumarsáidí) (Leasú), 2005 (I.R. 71/2005).

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Cosaint ar Thásca Geografacha agus Tuairiscí ar Bhunadh i leith Táirgí Talmhaíochta agus Earraí Bia Talmhaíochta), 1995 agus 1999 (I.R. 148/1995, S.I. 275/1999).

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Soláthar Faisnéise maidir le Tionscnamh, Céannú agus Ceann Sprice Bó-ainmhithe), 1999 (I.R. 258/1999).

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Craolachán Teilifíse), 1999 (I.R. 313/1999)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Gnóthais le haghaidh Comhinfheistíochta in Urrúis Inaistrithe), 2003 (I.R. 211/2003) (arna leasú).

Na Rialacháin um Mí-úsáid Margaidh (Treoir 2003/71/CE), 2005 (I.R. 342/2005).

Na Rialacháin um Modhanna Cianchumarsáidí (Leasú), 2005 (I.R. 71/2005).

Na Rialacháin um Nimheanna (Rialú Iarmhairtí i mBianna de Bhunadh Ainmhíoch), 1985 agus 1986 (I.R. 257/85, I.R. 236/86).

Na Rialacháin um Réamheolairí (Treoir 2003/71/CE), 2005 (I.R. 324/2005).

Treoir (CE) Uimh. 1924/2006 ón gComhphobal Eorpach maidir le Maímh i leith Cothú agus Sláinte a Dhéantar maidir le Bianna.

2. An tSamhail maidir le Cothaitheach a Phróifiliú

Chun críocha an Chóid seo, agus an Chóid Ghinearálta, ba chóir úsáid a bhaint as an tSamhail maidir le Cothaitheach a Phróifiliú arna hullmhú ag an nGníomhaireacht um Chaighdeán Bhia sa Ríocht Aontaithe chun gur féidir a mheas an ar son táirge nó seirbhís a bhfuil a lán saille, salainn nó siúcra ann atá cumarsáid tráchtála ann agus, dá bhrí sin, srianta agus rialáil a bheith le cur i bhfeidhm ar an gcumarsáid sin. Trí chéim atá sa phróiseas a bhaineann leis an scór deiridh atá le tabhairt do bhia nó do dheoch a ríomh.

i) Iomlán na bpointí 'A' a ríomh

Is féidir deich bpointe ar a mhéad a thabhairt i leith gach cothaitheach.

Iomlán na bpointí 'A' = (pointí as ucht fuinnimh) + (pointí as ucht saille sháithithe) + (pointí as ucht siúcraí) + (pointí as ucht sóidiam). Léirítear sa tábla thíos an líon pointí a scóráiltear, agus é sin faoi réir a mhéad de gach cothaitheach atá i ngach 100g den bhia nó den deoch:

Pointí a thugtar as ucht cothaitheach d'aicme 'A'

Pointí	Fuinneamh (kJ)	Saill sháithithe (g)	Iomlán an tSiúcra (g)	Sóidiam (mg)
0	≤ 335	≤ 1	≤ 4.5	≤ 90
1	>335	>1	>4.5	>90
2	>670	>2	>9	>180
3	>1005	>3	>13.5	>270
4	>1340	>4	>18	>360
5	>1675	>5	>22.5	>450
6	>2010	>6	>27	>540
7	>2345	>7	>31	>630
8	>2680	>8	>36	>720
9	>3015	>9	>40	>810
10	>3350	>10	>45	>900

Má scóráil bia nó deoch 11 pointe 'A' nó os a chionn sin, ansin ní féidir leis pointí a scóráil as ucht próitéine mura scóráilann sé 5 pointe freisin as ucht torthaí, glasraí agus cnónna.

ii) Iomlán na bpointí 'C' a ríomh

Is féidir cúig pointe ar a mhéad a thabhairt maidir le gach cothaitheach / comhchuid den bhia.

Iomlán na bpointí 'C' = (pointí as ucht an chion % de thorthaí, glasraí agus cnónna) + (pointí as ucht gairbhí [NSP nó AOAC]) + (pointí as ucht próitéine)

Léirítear sa tábla thíos an líon pointí a scóráiltear, agus é sin faoi réir a mhéad den chothaitheach / den chomhchuid bhia atá i ngach 100g den bhia nó den deoch:

Pointí a thugtar as ucht cothaitheach den aicme 'C'

Pointí	Torthaí, Glasraí agus Cnónna (%)	Gairbhseach N&P (g)	Nó Gairbhseach AOAC ⁴ (g)	Próitéin (g)
0	≤40	≤0.7	≤0.9	≤1.6
1	>40	>0.7	>0.9	>1.6
2	>60	>1.4	>1.9	>3.2
3	-	>2.1	>2.8	>4.8
4	-	>2.8	>3.7	>6.4
5	>80	>3.5	>4.7	>8.0

iii) An scór deiridh a ríomh

- Má scóráilann bia **níos lú ná 11 pointe 'A'**, ansin is mar seo a leanas a ríomhtar an scór deiridh:

lomlán na bpointí 'A' (fuinneamh + saill sháithithe + siúcraí + sóidiam) lúide iomlán na bpointí 'C' (torthaí, glasraí agus cnónna + gairbhseach + próitéin)

- Má scóráilann bia **11 pointe 'A' nó níos mó**, ach go bhfaigheann sé 5 pointe as ucht torthaí, glasraí agus cnónna, ansin is mar seo a leanas a ríomhtar an scór deiridh:

lomlán na bpointí 'A' (fuinneamh + saill sháithithe + siúcraí + sóidiam) lúide iomlán na bpointí 'C' (torthaí, glasraí agus cnónna + gairbhseach + próitéin)

- Má scóráilann bia **11 pointe 'A' nó níos mó, ach go bhfaigheann sé níos lú ná 5 pointe as ucht torthaí, glasraí agus cnónna**, ansin is mar seo a leanas a ríomhtar an scór deiridh:

lomlán na bpointí 'A' (fuinneamh + saill sháithithe + siúcraí + sóidiam) lúide iomlán na bpointí as ucht torthaí, glasraí agus cnónna (ní cheadaítear scór as ucht próitéine)

Meastar **bia** a bheith 'tearcfholláin' sa chás gur **4 pointe nó níos mó** a scóráilann sé **agus go bhfuil sé faoi réir srianta sa Chód.**

Meastar **deoch** a bheith 'tearcfholláin' sa chás gur **1 pointe nó níos mó** a scóráilann sé **agus go bhfuil sé faoi réir srianta sa Chód.**

Chun tuilleadh eolais a fháil ar an gcaoi a bhfuil an tsamhail seo le cur i bhfeidhm, féach an treoir atá curtha ar fáil ag an BAI agus atá foilsithe ar www.bai.ie.

Údarás Craolacháin na hÉireann
2-5 Plás Warrington,
Baile Átha Cliath 2, Éire.

T: +353 (0)1 6441200
F: +353 (0)1 6221299

info@bai.ie
www.bai.ie